

RÄTSEPATÖÖ KIRJALIKU LÕPUTÖÖ JUHEND

Eessõna

Kirjalik lõputöö näitab õpilase omandatud teadmisi ja oskust seostada oma vahel koolis õpitut praktilise tööga. Kutseõpetaja suunab ja juhendab lõputöö koostamist. Töö koostamiseks võib kasutada kõiki kirjalikke materjale, mis annavad teavet teema kohta. Töö lõpuosas tuuakse välja kasutatud kirjandus: raamatud, ajakirjad jm. Konspekti ei märgita. Retsensioonileht koos hinnanguga lisatakse retsensendi poolt peale töö retsenseerimist.

Lõputööle esitatavad nõuded: tellijale ömmeldav ülerõivas, millel on taskud, krae, varrukad ja vooder. Ömmeldava toote ja tegumoe valimisel arvestada oma erialaliste oskustega, kanga tehnoloogilise töötlemise omadustega ning ettenähtud lõputöö valmistamise ajaga.

Üldnõuded

Kirjalik lõputöö koostatakse vastavalt kooli koduleheküljel asuvatele juhenditele: kirjalike tööde koostamine; kirjalike tööde vormindamine. Töö kirjutamine ja vormindamine on küllaltki aeganõudev, sellest lähtudes on mõistlik koostada ajakava ja konsulteerida erinevate osade lõikes juhendajatega, kes kinnitavad juhendamist oma allkirjaga tiitellehel. **Lõputöös sisalduvad tehnoloogilised skeemid, tingmärgid ja tehniline moejoonis tulevad valmistada Lectra arvutiprogrammis.** Lõputöös tuleb kinni pidada õigekirja reeglitest ja eriala terminoloogiast. Kasutades töö koostamisel raamatuid, artikleid, ajakirju internetti vm viidatakse vastavates tööosades kasutada allikatele.

Lõputöö struktuur

Tiitelleht

Sisukord – sisukorras tuleb esitada kõik töö põhi- ja alajaotused.

1.1 Sissejuhatus

Põhjendatakse teema valikut, aktuaalsust ja olulisust. Tuuakse välja töö eesmärk ja ülesanded.

Sissejuhatus ei kuhjata üle arvudega ja ei liialdata tsitaatidega. Maht ei tohiks ületada 1-1,5 lehekülge.

1.2 Kaasaegne moesuund

Läbi kaasaegse moesuuna, tegumoe, värvide kirjeldamise tuuakse välja valitud ülerõiva tegumoe sobivus kaasaegsesse moepilti.

1.3 Moejoonis

Toode joonistatakse figuurile eestvaates ca 25 cm pikkuselt ning tagant vaates ca 10 cm pikkuselt ning moejoonisel peavad olema nähtavad: tegumood, läbilõiked jm tootelemendid.

1.4 Moekirjeldus

Moekirjelduses tuuakse välja toote otstarve, tegumoe (esi-, seljaosa ja varrukate, krae, äravõetavate detailide jm) ja põhimaterjalide kirjeldused.

1.5 Materjali näidised, kirjeldus ja iseloomustus

Lisatakse kõikide kasutatavate materjalide ja abimaterjalide näidised lõimelõnga suunas suurusega 5 * 7 cm. Kangaste näidised vormistatakse A4 formaadi mõttelise keskjoone parempoolsele äärele paberraamis, mis võimaldab kangaste vaatlemist ja katsumist mõlemalt poolt.

Kangasmaterjalide iseloomustuses tuuakse välja: kiuline koostis, sidus, viimistlus, kuumniiske töötlemise režiim, nõelte niitide valik, kanga tehnoloogilised omadused õmblemisel, rõiva hooldamisel.

1.6 Kasutatud õmblusseadmed

Kirjeldatakse toote valmistamisel kasutatavaid õmblusseadmeid (pressid, kuumniiske töötlemise seadmed, õmblusmasinad jm), tuuakse välja kasutusvõimalused õmmeldavast tootest lähtuvalt.

1.7 Figuuri mõõdud

Nimetatakse kasutatud konstrueerimissüsteem ning vajadusel tuuakse välja süsteemi erisused (näit. õmblusvarude olemasolu konstruktsiooni sees vm)

Koostatakse tabelid:

Tabel 1 Mõõtude nimetused ja lühendid.

Tabel 2 Tellija mõõdud, lisad, arvutused

1.8 Toote põhikonstruktsioon ja moekohane tuletis

Põhikonstruktsioon konstrueeritakse joonestuspaberile A4 formaadile peenjoonega, millele teostatakse modelleering jämejoonega. Joonised pealkirjastatakse. Pikad tooted joonestatakse A3 formaadile, mis volditakse A4 formaadile vastavaks, arvestatakse köitmise varuga. Selgitatakse lühidalt modelleeringu tegevusi (sissevõtete sulgemisi, ülekandmist, kroogete, voltide avamist, kasutades kääri märke, mahakriipsutusi, nooli jm)

1.9 Moekohased lõiked

Koostatakse toote valmistamiseks vajalike detailide loetelu tabel:

Tabel 3 Detailide loetelu tabel

Detaili nr	Detaili nimetus	Lõigete arv	Detailide arv

1.10 Lõigete paigutus kangale ja materjali kulu arvestus

Lekaalide paigutamine põhimaterjalile, voodrile, arvestades rätsepatöö põhimõtteid (põhidetailid, väikedetailid). Iga paigutuse lõppu koostatakse materjali kulu arvestamise tabel.

Tabel 4 Põhimaterjali kulu

Tabel 5 Voodri kulu

Toote nimetus	Materjal	Paigutuse liik	Kanga laius	Kanga kulu

Tehnoloogilise töötlemise kirjeldus

Tabel 6 Õmbluste tingmärgid, kokkuleppelised kasutatavad materjalide värvid. Koostatakse õmmeldava toote tehnoloogilise töötlemise järjestus, kus kirjeldatakse lühidalt toote valmistamise tegevusi ja lisatakse sulgudesse

viide vastavale tehnoloogilisele skeemile. Tehnoloogilise töötlemise järjestuses kirjeldatakse detailidel tugevdusmaterjali kasutust ning viidatakse vastavatele tehnoloogilistele skeemidele. Tehnoloogilise töötlemise järjestuses kirjeldatakse soojendusmaterjali lõikamist ja ühendamist tootega, lisades viited vastavatele tehnoloogilistele skeemidele. Lõputöö peab sisaldama vähemalt 5 - 6 tootesõlme töötlemise tehnoloogilisi jooniseid: tasku töötlemine, eesääre töötlemine, krae töötlemine hõlma osas, krae töötlemine seljaosas, varrukate ühendamine käeaugukaarele, allääre töötlemine.

1.12 Kokkuvõte

Töö tulemused ja järeldused esitatakse kokkuvõtlikult, tuuakse välja ettepanekud ja tulemused. Vajadusel tuuakse välja ettepanekud töövõtete ja tehnoloogia kaasajastamiseks ning töö efektiivsuse tõstmiseks.

1.13 Kasutatud kirjandus.

Autor(id), raamatu/ajakirja pealkiri, ilmumise aasta, lehekülg või interneti aadress

Konspekte kasutatud kirjanduse hulka ei kirjutata.

Lõputöö kaitsmine

Lõputöö kaitsmiseks eksamil tuleb õppijal koostada PowerPoint esitlus, kus tuleb 7 - 8 slaidiga tuuakse välja toote tegumoe valiku põhimõtted, kliendi isikupära, kasutatud kangad, konstruktsioon, tehnoloogia ning lühiülevaade lõputöö tulemusest.